

Itinerari de l'habitat
obrim les portes de

Casa d'Areny-Plandolit
Ordino

Casa d'Areny-Plandolit

TARIFES:
Entrada individual: 7 € (inclou servei d'audioguies, visita a la Casa d'Areny-Plandolit, Museu Postal i exposició de l'Era del Raser i sistema immersiu).
Entrada reduïda: 3,50 € (grups de més de 10 persones, més grans de 65 anys, estudiants estrangers).
Entrada gratuïta (menors de 10 anys, targeta magna, carnet jove, carnet ICOM i d'licoms, persones amb discapacitat, primer i tercer dissabtes del mes per als residents del país, les escoles i els estudiants nacionals, els serveis socials, socis del Club Piolet, els seus pares i els seus germans).
Visita guiada: suplement d'1,50 € per persona i amb reserva prèvia.

RESERVES:
reservemuseus@govern.ad
Tel.: (00 376) 839 760
Museu Casa d'Areny-Plandolit
Carrer Major, AD300 Ordino
Tel.: (00 376) 836908

HORARIS:
Maig-octubre de les 10 a les 14 h i de les 15 a les 18 h.
Diumenges de 10 a 14 h. Diumenges tarda i dilluns tancat.
Novembre-abril de les 10 a les 14 h i de les 15 a les 18 h.
Diumenges i dilluns tancat.

Casa Rull

TARIFES:
Entrada individual: 5 €
Entrada reduïda: 2,50 € (grups de més de 10 persones, més grans de 65 anys, estudiants estrangers).
Entrada gratuïta (menors de 10 anys, targeta magna, carnet jove, carnet ICOM i d'licoms, persones amb discapacitat, primer i tercer dissabtes del mes per als residents del país, les escoles i els estudiants nacionals, els serveis socials, socis del Club Piolet, els seus pares i els seus germans).
Visita guiada: suplement d'1,50 € per persona i amb reserva prèvia.

RESERVES:
reservemuseus@govern.ad
Tel.: (00 376) 839 760
Museu Casa Rull Carrer Major, Sispony, AD400 La Massana
Tel.: (00 376) 836919

HORARIS:
Maig-octubre de les 10 a les 14 h i de les 15 a les 18 h.
Diumenges de 10 a 14 h. Diumenges tarda i dilluns tancat.
Novembre-abril de les 10 a les 14 h i de les 15 a les 18 h.
Diumenges i dilluns tancat.

Casa Rull
la Massana

Casa Cristo

TARIFES:
Entrada individual: 5 €.
Entrada reduïda: 3 € (més grans de 65 anys, estudiants estrangers).
Entrada gratuïta (menors de 12 anys, escoles i estudiants nacionals, persones amb discapacitat, serveis socials, persones inscrites al Servei d'Ocupació, carnet ICOM i d'licoms, socis del Club Piolet, els seus pares i els seus germans, i primer dissabte del mes per als residents del país).
Passmuseu: 2,5 €.
Carnet Jove: 1 €.

RESERVES:
Reserva prèvia obligatòria.
casacristo@encamp.ad
Tel.: (00 376) 833 551
Museu Casa Cristo
Carrer dels Cavallers, 2 AD200 la Mosquera - Encamp
Tel.: (00 376) 833 551

HORARIS:
de dimarts a dissabte de 9:30h a 13:00 h i de 14 h. a 18 h.
Tancat diumenge, dilluns i 2n dissabte de cada mes.

Cal Pal de la Cortinada

TARIFES:
Entrada individual adults: 3 €
Entrada reduïda: 1,5€ (+65, grups 10 pax)

RESERVES:
info@calpalandorra.com
Tel.: (00 376) 338 096
Cal Pal de la Cortinada
Carrer de Pal, 1 AD300 la Cortinada - Ordino
Tel.: (00 376) 338 096

HORARIS:
Dissabtes de 10 a 14 h i de 15 a 19 h. Diumenges de 10 a 14 h.
Juliol-17 de setembre de les 10 a les 14 h i de les 15 a les 19 h.
Diumenges tarda i dilluns tancat.

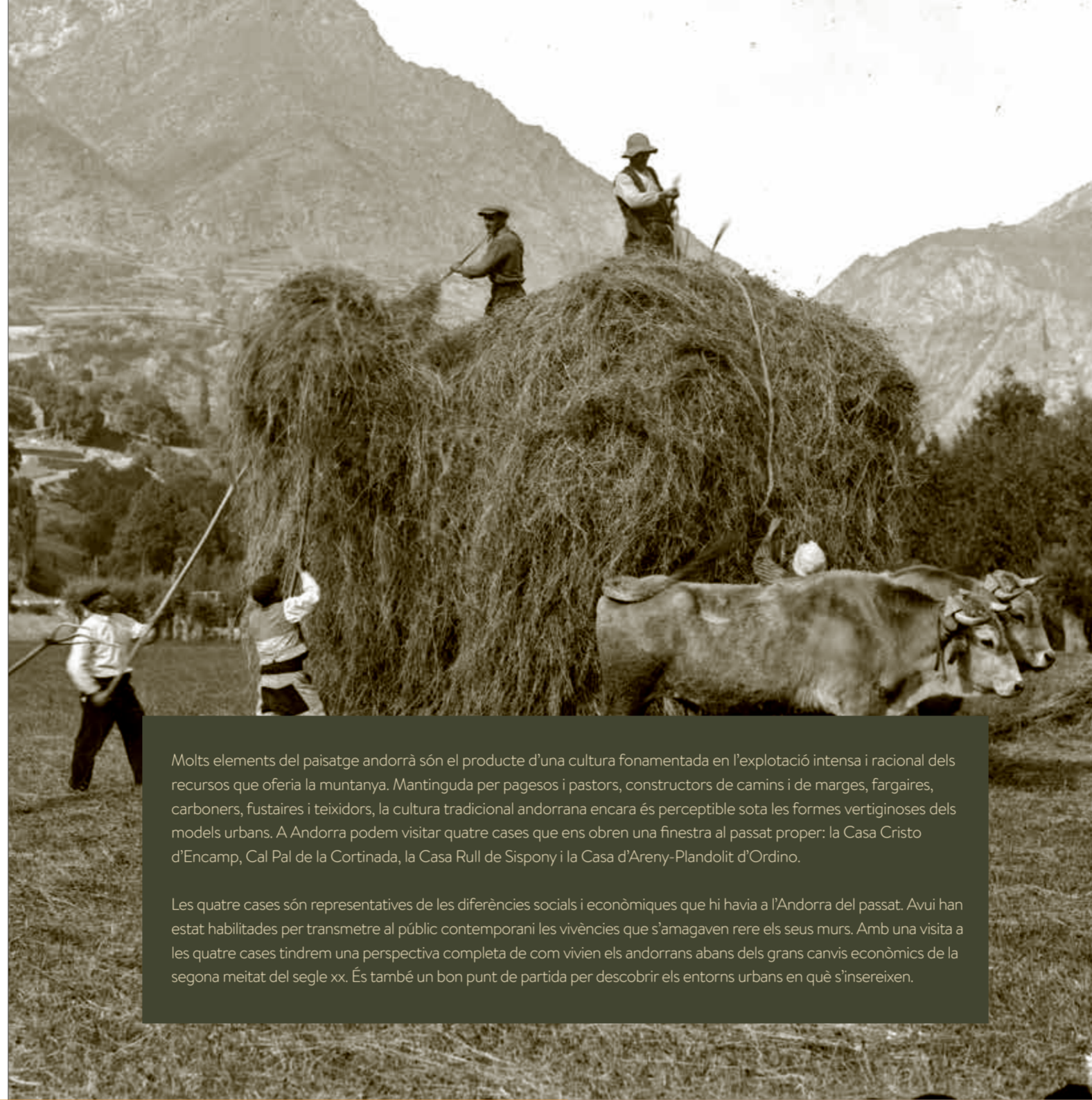
Consulteu els festius i les ampliacions d'horaris a: www.museus.ad

Casa Cristo
Encamp

Cal Pal de la Cortinada
Ordino

Molts elements del paisatge andorrà són el producte d'una cultura fonamentada en l'explotació intensa i racional dels recursos que oferia la muntanya. Mantinguda per pagesos i pastors, constructors de camins i de marges, fargaires, carboners, fustaires i teixidors, la cultura tradicional andorrana encara és perceptible sota les formes vertiginoses dels models urbans. A Andorra podem visitar quatre cases que ens obren una finestra al passat proper: la Casa Cristo d'Encamp, Cal Pal de la Cortinada, la Casa Rull de Sispony i la Casa d'Areny-Plandolit d'Ordino.

Les quatre cases són representatives de les diferències socials i econòmiques que hi havia a l'Andorra del passat. Avui han estat habilitades per transmetre al públic contemporani les vivències que s'amagaven rere els seus murs. Amb una visita a les quatre cases tindrem una perspectiva completa de com vivien els andorrans abans dels grans canvis econòmics de la segona meitat del segle xx. És també un bon punt de partida per descobrir els entorns urbans en què s'insereixen.

Casa d'Areny-Plandolit 01

La família Areny-Plandolit fou una de les famílies andorranes més influents dels segles xviii i xix. Propietaris de terres i diverses fargues, alguns dels seus membres van exercir també les funcions representatives més altes del país, i van obtenir diversos títols nobiliaris gràcies a la seva política matrimonial.

Guillem d'Areny-Plandolit fou un dels prohoms més imponents que hi van viure: fou l'impulsor d'una profunda reforma de les institucions andorranes –la Nova Reforma de 1866–, l'inici del seu declivi.

La casa pairal dels Areny-Plandolit és un gran edifici construït al llarg de la primera meitat del segle xvii i segueix els models constructius de les masies catalanes dels segles xvi i xviii. Les seves estances, però, evidencien el gran potencial econòmic de la casa.

Amb el temps, les generacions successives van anar eixamplant i moblant la casa, sovint amb objectes de luxe del tot insòlits a Andorra. El contrast entre la senzillesa del mobiliari tradicional i l'ostentació dels objectes importats és un dels aspectes més sorprenents de la Casa d'Areny-Plandolit. La casa va estar habitada fins a l'any 1953.

La visita al Museu Casa d'Areny-Plandolit inclou El somni de Don Guillem, una experiència multisensorial que combina objectes tangibles, tecnologia i l'espai real per transportar-nos al temps del baró, a l'Andorra del final del segle xx, al capvespre d'una família poderosa, entre els murs d'una residència estival que encara conserva els records d'una nissaga sorprenent.

La Casa Cristo és molt més que una simple casa museu: és un veritable viatge en el temps que transporta el visitant a l'Andorra de finals del segle xix i començaments del xx i, més concretament, a l'estrat humil de la societat d'aquell temps, una família de pagesos. Aquesta casa pairal de tres pisos es va construir a finals del segle xviii i se n'han mantingut intactes tant la distribució com els elements mobiliaris originals.

Realment és un veritable tresor i un testimoni de primera mà d'un mode de vida ja passat. Una pica de llosa, "l'asmari" de la roba blanca complet i, a l'interior, un vestit de bateig centenari formen part dels nombrosos petits detalls repartits per tota la casa que demostren austeritat i senzillesa alhora. Tot i que la construcció és estreta per la necessitat d'adaptar-se a l'espai reduït del solar, disposa d'estances per a diversos usos, com la cort, el celler, els "quartos de dormir", un magatzem per guardar-hi les eines del camp, la cuina i la sala de més amunt; una sala de caràcter més social i festiu a l'última planta. La casa va estar habitada fins al 1947, quan les últimes propietàries van emigrar cap a França i van deixar-la com a residència de vacances. El 1995, el Comú d'Encamp la va adquirir i la restaurà, i l'any 2000 la va obrir com a museu etnogràfic.

Casa Cristo 02

Casa Rull 03

La Casa Rull de Sispony fou una de les cases més riques i influents de la parròquia de la Massana. En les societats tradicionals pirinenques, com l'andorrana, la casa és l'element principal de l'organització social i aplega en un sol concepte la família i el patrimoni. L'edifici de la Casa Rull, construït al segle xvi, va experimentar diverses reformes durant els segles següents. La família Perich va habitar la casa fins al 1920. Després, la Casa Rull fou menada per uns masovers, però al cap d'uns quants anys va haver de tancar definitivament les portes. L'emigració fou el destí de moltes cases d'Andorra, i del Pirineu en general, que no van poder adaptar-se a l'economia moderna, malgrat que algunes fossin cases més o menys riques.

Aquest museu és un testimoni visitable de les formes de vida, els sistemes de producció i de treball, l'estructura familiar i les relacions veïnals d'una part molt representativa de la societat andorrana a cavall dels segles xx i xix. Tot i que era una de les cases bones de la parròquia, veurem com no hi havia cap element de luxe. Les seves estances ens parlen dels cicles vitals i econòmics a través de les veus dels antics habitants de la casa, que ens guien durant tot el recorregut gràcies a una gravació interactiva.

Cal Pal de la Cortinada és un espai destinat a fomentar la reflexió sobre la identitat, els orígens i el patrimoni natural i cultural d'Andorra. L'edifici és una casa pairal documentada des del segle xiv. És una de les cases més antigues d'Andorra dempeus. Des de l'any 2011 consta en l'inventari patrimonial.

Cal Pal és una de les construccions més representatives de l'arquitectura vernacular andorrana (pedra, fusta, ferro i llosa) i se n'han pogut documentar ampliacions als segles xvi i xix. La superfície construïda és de 739 metres quadrats. Era una casa benestant. Així mateix, posseïa una serradora i mola a la Cortinada i una farga al Serrat, que malauradament es va endur un aiguat.

La casa va estar habitada fins al 1956. L'últim habitant va ser en "Tonillo" Torres Armengol. Els descendents viuen a Albi, França. Venien a Cal Pal en períodes de vacances. Actualment és una propietat privada adquirida els anys 60. La propietat va restaurar la casa als anys 90.

Viatgem al passat i el recordem descobrint alguns elements originals i curiosos, tot pensant que bé que ho aprofitaven tot.

Cal Pal de la Cortinada 04